ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเปรียบเทียบการปฏิรูปที่ดินเอกชนจังหวัดลำพูนกับจังหวัดอุตรดิตถ์

ชื่อผู้เขียน นายทองสุข วงศ์วรรณไพศาล

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภา คุณาพร กรรมการ
รองศาสตราจารย์ดุสิต มานะจุติ กรรมการ
อาจารย์รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการปฏิรูปที่ดินเอกชนจังหวัดลำพูนกับจังหวัดอุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานและปัญหาการปฏิรูปที่ดินเอกชนจังหวัดลำพูนกับจังหวัดอุตรดิตถ์และเพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเอกชน ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรจังหวัดลำพูน จำนวน 174 ตัวอย่าง และเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 52 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 226 ตัวอย่าง รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามด้วยการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบไคแสควร์ (Chi-square) และค่าทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรจังหวัดลำพูนมีดังนี้ อายุเฉลี่ยประมาณ 50 ปี ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพการสมรสแต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.57 คน และแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.16 คน การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ทำสวนไม้ผลได้แก่ ลำไย มะม่วง มีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 34,342 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และรายได้นอกภาคการเกษตร 20,184 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 42,186 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนใหญ่จะมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน

ส่วนข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์มีดังนี้ อายุเฉลี่ย 46 ปี ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี และส่วนใหญ่มีการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.63 คน และมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.73 คน การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ทำนาเป็นอาชีพหลักมีรายได้เฉลี่ย 13,951 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายได้เฉลี่ยนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 13,278.85 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยมีรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 26,680 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนใหญ่จะมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน

สำหรับการเปรียบเทียบการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเอกชนของจังหวัดลำพูนกับจังหวัดอุตรดิตถ์มีผลดำเนินการดังนี้ การจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูนจัดซื้อเป็นแปลงใหญ่ 5 แปลง รวมเนื้อที่ 6,907 ไร่ แบ่งได้ 614 แปลงจัดให้เกษตรกร 614 ครอบครัว เฉลี่ยแปลงละ 9.60 ไร่ ส่วนจังหวัดอุตรดิตถ์จัดซื้อแปลงเล็กหลายแปลงไม่ติดกันเป็นผืนเดียวกันเนื้อที่รวม 1,183 ไร่ แบ่งได้ 84 แปลง เฉลี่ยแปลงละ 14.5 ไร่ จัดให้เกษตรกร 84 ครอบครัว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูนจัดเกษตรกรเข้าทำกินโดยการจัดทำสัญญาเช่าซื้อ 15 ปี เป็นส่วนใหญ่ บางส่วนยังทำสัญญาเช่าที่ดิน ส่วนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ จัดเกษตรกรเข้าทำกินโดยสัญญาเช่าที่ดินทั้งหมด อย่างไรก็ตามเกษตรกรทั้งจังหวัดลำพูนและจังหวัดอุตรดิตถ์มีความเห็นว่าควรกำหนดสัญญาเช่าที่ดินเป็นเวลา 5 ปีก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นสัญญาเช่าซื้อที่ดินและควรเป็นสัญญาเช่าซื้อที่ดินที่มีอายุสัญญา 12-15 ปี สำหรับงานพัฒนาที่ดินมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การคมนาคม และแหล่งน้ำ ซึ่งเกษตรกรจังหวัดลำพูน ได้รับการสนับสนุนมากกว่าเกษตรกรสมาชิกปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ ส่วนการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรทั้ง 2 จังหวัดส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีผลต่อการชำระค่าเช่าที่ดิน

การเปรียบเทียบปัญหาของเกษตรกรของสองจังหวัด 5 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาพาหนะในการเดินทางไปทำงานอันเนื่องมาจากแปลงเกษตรกรรมอยู่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัย ปัญหาที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปัญหาตลาดขายสินค้า และปัญหาแหล่งเงินทุน มีความรุนแรงของปัญหาไม่แตกต่างกัน

ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อแนวทางการปฏิรูปที่ดินเอกชนทั้ง 8 ประเด็นมีความแตกต่างกัน ได้แก่ (1). การคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (2). ขนาดแปลงที่ดินที่จัดสรรให้แก่เกษตรกร (3). การจัดฝึกอบรมให้เกษตรกรเข้าใจบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน (4). การให้ความช่วยเหลือเงินกู้เพื่อเป็นค่าครองชีพและค่าลงทุนในระยะแรก

(5). การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่นั้นเมื่อได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน (6). ควรให้สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นผู้กำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตการเกษตร (7). การพัฒนาแปลงที่ดินเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การทำการเกษตร (8). ความจำเป็นต้องให้มีสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นองค์กรที่จะจัดการด้าน การตลาด และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกเกษตรกรในพื้นที่

ข้อเสนอแนะการจัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินควรจัดซื้อที่ดินเป็นแปลงใหญ่เพื่อสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมในขั้นตอนต่อไป และควรจัดชุมชนในพื้นที่เกษตรกรรมจะทำให้แก้ปัญหาพาหนะเดินทางไปทำงานของเกษตรกร และควรกำหนดช่วงเวลาของสัญญาเช่าที่ดินและเช่าซื้อที่ดิน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

Independent Study Title: Comparison of the Land Reform on Private Land Operation in Lamphun and Uttaradit Provinces

Author Mr.Thongsuk Wongwanpisarn

M.S.(Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc.Prof. Dr.Pongsak Angkasith	Chairman
Asst. Porf. Warapa Kunaporn	Member
Assoc.Porf. Dusit Manajuti	Member
Lecturer Rampaipan Apichatpongchai	Member

Abstract

The purpose of this study were to compare the operation as well as the problem on private land reform between Lamphun and Uttaradit provinces. The total sample studied were 226 members. (174 members from Lamphun province and 52 from Uttaradit province). Data were obtained by interviewing with close-ended questionnaires and analyzed by using percentage, mean, standard deviation, Chi-square test and T-test.

The result showed that in general samples from Lamphun province were 50 years old in average. The majority of the samples finished primary school. Most of them were married. The average number of members were 3.57 with the average number of labor at 2.16. The majority of them owned orchards such as mango or longan. The average family income was 34,342 Baht per annum. They earned off-farm income about 20,184 Baht per family per annum. The family expense was 42,186 Baht per family per annum. This indicated that their income did not cover their expenditure.

The background of member in Uttaradit province, their average age were 46 years old. The majority of them finished primary school and most of them finished primary school. The average number of members in the family was 3.63 with the average number of labor at 2.73. The majority of them were paddy farmers. The average family income was 13,951 Baht per annum. Apart from agricultural sector, they earned off-farm income about 12,278.85 Baht per family per annum. Their family expenses was 26,680 Baht per family per annum. This indicated that they did not earn enough income for their family.

The comparison of land reform on private land operation between Lamphun and Uttaradit provinces were as followed. The Lumphun Land Reform Office purchased 5 big plots of land for land reformation totally 6907 rai. This piece of land was divided into 614 blocks. Each family received 9.60 rai equally. Unlike Lumphun Land Reform Office, the Uttaradit Office purchased small and unconnected pieces of land totally 1183 rai which divided into 84 plots. Each plot was 14.5 rai per family. In Lamphun province, the hire purchase contract was mostly made for 15 years while in Uttaradit province only land hire contracts were made in general. However, the farmers' opinion from both provinces toward land hire contract should be 5 years and then changed into hire purchase contract for another 12-15 years.

Concerning to the basic infrastructure such as roads and water supply, Lamphun province received more supportive than those in Uttradit province. This affected the process of paying land rent. The farmers from both provinces had the same problems on private land reform. They were paying debt, lack of vehicles, infertile soil, marketing and capital.

Comparing the 2 groups' opinion on private land reform operation, there were difference between 2 provinces on the following issues: method of member's recruitment; land size allocation; training on members' roles in land reform; providing fund for their living and capital; application for agricultural cooperatives member in land reform areas; allowing agricultural cooperatives to participate in planning for production and distribution; develop land to be more fertile by growing suitable crops; and establishing the agricultural cooperatives in land reform areas so as to benefit on marketing and related activities such as financial management, debt payment, etc.

It is suggested that the Land Reform Office should purchase big plot of land because it is easier to manage than piece by piece particularly infrastructure.